

URDHËR
Nr. 179, datë 30.12.2025

**“PËR MIRATIMIN E PLANIT TË VEPRIMIT ME MASA PËR TË SIGURUAR
PROGRES QË SHQIPËRIA TË KLASIFIKOHET SI NJË INOVATOR MESATAR
NË TABELËN EVROPIANE TË REZULTATEVE TË INOVACIONIT, ME
REZULTAT NË PËRMIRËSIMIN E RAPORTIMIT TË SHQIPËRISË PËR
TREGUESIT TEI “**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, , të VKM-së nr. 621, datë 10.10.2024 “Për miratimin e dokumentit të politikës “Agjenda Kombëtare e Reformave 2024–2027”, në kuadër të instrumentit të Bashkimit Evropian “Faciliteti për reforma dhe rritje për Ballkanin Perëndimor”, të urdhrit të Kryeministrit nr. 142, datë 29.8.2025 “Për ngritjen e grupit të punës për hartimin e një plani veprimi me masa për të siguruar progres që Shqipëria të klasifikohet si një inovator mesatar në Tabelën Evropiane të Rezultateve të inovacionit, me rezultat në përmirësimin e raportimit të Shqipërisë për treguesit TEI, në kuadër të dokumentit të politikës “Agjenda Kombëtare e Reformave 2024-2027””, si dhe bazuar faktit që zbatimi i Planit të Veprimit është detyrim i Republikës së Shqipërisë,

URDHËROJ:

1. Miratimin e Planit të Veprimit me masa për të siguruar progres që Shqipëria të klasifikohet si një inovator mesatar në Tabelën Evropiane të Rezultateve të inovacionit, me rezultat në përmirësimin e raportimit të Shqipërisë për treguesit TEI, bashkëlidhur këtij urdhri.

2. Ngarkohet Drejtoria e Përgjithshme e Inovacionit dhe Teknologjisë në Ministrinë e Ekonomisë dhe Inovacionit, për koordinimin me të gjitha institucionet anëtare të grupit ndërinstitutional të punës të cilat kanë marrë pjesë në hartimin e Planit të Veprimit, për zbatimin e masave që u përkasin sipas fushës së përgjegjësisë institucionale, si dhe për monitorimin e zbatimit të këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

MINISTËR I EKONOMISË DHE INOVACIONIT
Delina Ibrahimaj

**VLERËSIM I REZULTATEVE TË EUROPEAN INNOVATION SCOREBOARD
2025**

1. Analizë e pozicionimit të Shqipërisë në European Innovation Scoreboard (EIS)

European Innovation Scoreboard (EIS) është një raport vjetor i Bashkimit Evropian që shërben për të vlerësuar dhe krahasuar kapacitetin teknik dhe njerëzor të vendeve në kuadër të zhvillimit të inovacionit. Ky raport fokusohet në performancën e përgjithshme dhe funksionimin e sistemit kombëtar të inovacionit në tërësinë e tij.

Në përputhje me metodologjinë e **European Innovation Scoreboard (EIS)**, inovacioni vlerësohet si një proces i ndërlidhur politikash dhe kapacitetesh, i cili përfshin të gjithë ciklin e krijimit, zhvillimit dhe përdorimit të dijes; nga arsimi dhe aftësitë e kapitalit njerëzor, te kërkimi shkencor, investimet në kërkim dhe zhvillim (K&Zh), si dhe aplikimin dhe matjen e impaktit konkret afatgjatë të rezultateve në ekonomi.

Sipas European Innovation Scoreboard 2025, Shqipëria renditet në vendin e 35-të ndër vendet e Bashkimit Evropian dhe vendeve fqinje, duke u klasifikuar në grupin e **“Emerging**

Innovators”. Performanca e përgjithshme e inovacionit ka shënuar një rritje prej 4.4% krahasuar me vitin 2024 dhe një rritje prej 7.4% krahasuar me vitin 2018, kështu duke reflektuar përmirësime të qëndrueshme në disa komponentë të sistemit kombëtar të inovacionit.

Raporti i European Innovation Scoreboard evidenton një profil të kombinuar të performancës së inovacionit në Shqipëri. Që nga viti 2018, Shqipëria ka regjistruar rritje të ndjeshme në një sërë treguesish kyç, veçanërisht në përqindjen e popullsisë që kanë ndjekur dhe kryer arsimin e lartë (*indikatori 1.1.2*), si dhe rritje të numrit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM) që prezantojnë risi në proceset e biznesit (*indikatori 3.1.2*). Paralelisht, është vërejtur edhe një përmirësim i produktivitetit të burimeve (*indikatori 4.3.1*).

Ndër pikat e forta për Shqipërinë në 2025 veçohen shitjet e inovacioneve të reja për tregun dhe për ndërmarrjen (*indikatori 4.1.1*), përqindja e NVM-ve që prezantojnë inovacione në produkte (*indikatori 3.1.1*), si dhe impakti mjedisor i produktivitetit të CO₂, bazuar në prodhim kombëtar (*indikatori 4.3.2*), dhe punësimin në ndërmarrje inovative (*indikatori 4.1.2*).

Pavarësisht vlerësimeve pozitive sa më sipër, raporti evidenton gjithashtu dobësi strukturore në disa tregues të rëndësishëm për zhvillimin afatgjatë të ekosistemit të inovacionit nga 2018 deri tani. Në veçanti, është shënuar një rënie e konsiderueshme në pjesëmarrjen e studentëve të huaj në programet e doktoraturës (*indikatori 1.1.1*), dhe në nivelin e bashkëpunimit inovativ të NVM-ve me aktorë të tjerë të ekosistemit (*indikatori 3.2.1*).

Në të njëjtën kohë, raporti për 2025 identifikon dobësi të Shqipërisë në eksportet e produkteve me teknologji të mesme dhe të lartë (*si psh. kimikate organike, produkte farmaceutike, fije sintetike dhe artificiale, pajisje telekomunikacioni etj.*) (*indikatori 4.2.1*), në eksportet e shërbimeve me intensitet të lartë njohurish (*në transport detar, transport ajror, transport hapësinor etj.*) (*indikatori 4.2.2*), në shpenzimet për kërkim dhe zhvillim (K&Zh) në sektorin publik (*indikatori 2.1.1*), dhe bashkëpunimet shkencore publik–privat (*indikatori 3.2.2*), duke nënvizuar nevojën për forcimin e lidhjeve mes kërkimit shkencor dhe ekonomisë reale.

2. Vlerësimi i metodologjisë dhe të dhënave për raportimin e indikatorëve

Metodologjia e European Innovation Scoreboard (EIS) bazohet në një qasje të standardizuar krahasuese që mat performancën e inovacionit të vendeve përmes një grupi treguesish sasiorë dhe cilësorë. Ajo mbulon disa dimensionet kryesore si kushtet kuadër, investimet, aktivitetet innovative dhe ndikimet.

Për Shqipërinë, aplikimi i kësaj metodologjie kërkon mbledhje sistematike të të dhënave të harmonizuara me standardet e BE-së, përfshirje institucionale ndërsektoriale dhe përshtatje të treguesve me kontekstin kombëtar, me synim orientimin e politikave publike drejt rritjes së kapaciteteve inovative dhe konkurrueshmërisë afatgjatë.

Të dhënat për indikatorët e raportuar për Shqipërinë në kuadër të European Innovation Scoreboard (EIS) mbledhen, përpunohen dhe llogariten nga INSTAT (Instituti i Statistikave). Për vitin 2025, Shqipëria ka raportuar për 25 nga 32 indikatorët që përfshihen në EIS.

Nga këta indikatorë, 13 bazohen në të dhëna të mbledhura përmes anketave statistikore të INSTAT, ndërsa indikatorët e tjerë raportohen nëpërmjet burimeve administrative. Për disa indikatorë specifik, të dhënat përfitohen drejtpërdrejt nga EUROSTAT ose OECD.

Metodologjia e përdorur nga INSTAT, në anketat e përdorura, është e unifikuar me metodologjinë e European Innovation Scoreboard. Mbledhja e të dhënave realizohet përmes anketave kryesore si vijon:

AFS (Anketa e Forcave të Punës), për indikatorët :

- 1.1.2 Përqindja e popullsisë 25–34 vjeç me diplomë universitare
- 1.1.3 Përqindja e popullsisë 25–64 vjeç që ndjek mësim gjatë gjithë jetës
- 2.3.2 Përqindja e të punësuarve që janë specialistë në TIK

Vrojtimi TIK në familje, për indikatorët :

- 1.3.2 Përqindja e individëve (mosha 16–74) me aftësi digjitale mbi nivelin bazë

Vrojtimi mbi K&ZH në Ndërmarrje, për indikatorët :

- 2.1.1 Shpenzimet për K&Zh në sektorin qeveritar dhe universitar (si % e PBB)

- 2.2.1 Shpenzimet për kërkim & zhvillim në sektorin privat (si % e PBB)

Anketa e Inovacionit, për indikatorët :

- 2.2.2 Shpenzime për inovacion që nuk përfshijnë K&Zh (si % e xhiros)

- 3.1.1 Përqindja e NVM-ve që kanë prezantuar produkte të reja ose të përmirësuara për tregun ose për vetë kompaninë

- 3.1.2 Përqindja e NVM-ve që kanë futur risi në procese (prodhim, menaxhim, logjistikë, etj.)

- 3.2.1 NVM që kanë bashkëpunuar për inovacion me biznese ose institucione (si % e NMV)

- 4.1.1 Shtetje nga produkte ose procese inovative si % e xhiros totale

- 4.1.2 Numri i të punësuarve në ndërmarrje që kanë aktivitete inovative

Vrojtimi mbi TIK në ndërmarrje, për indikatorët :

- 2.3.1 Cloud Computing

Për sa i përket të dhënave mbi indikatorët që merren nga burime administrative, INSTAT bashkëpunon në mënyrë të vazhdueshme me institucionet përkatëse përgjegjëse për grumbullimin e këtyre të dhënave. Procesi përfshin komunikimin zyrtar të institucioneve burimore, mbledhjen e të dhënave të administruara prej tyre, si dhe verifikimin dhe harmonizimin e informacionit të dërguar, në përputhje me standardet statistikore kombëtare dhe evropiane. Sipas INSTAT, institucionet që shërbejnë si burime administrative të të dhënave janë si më poshtë:

Ministria e Arsimit, për indikatorët :

- 1.1.1 Numri i doktorëve të rinj në shkencë, teknologji, inxhinieri dhe matematikë për 1000 banorë të moshës 25–34 vjeç

- 1.2.3 Përqindja e studentëve të huaj të doktoraturës ndaj totalit të doktorantëve në vend
Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare (AKEP) për indikatorin :

- 1.3.1 Numri i familjeve që përdorin internet fikst me shpejtësi të paktën 100 Mb/s

Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale, për indikatorët :

- 3.3.1 Numri i aplikimeve për patenta ndërkombëtare (PCT) për çdo miliard PBB në PPS

- 3.3.2 Numri i aplikimeve për marka tregtare për çdo miliard PBB në PPS

- 3.3.3 Numri i aplikimeve për dizajne industriale për çdo miliard PBB në PPS

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, për indikatorin :

- 4.2.1 Eksporte të produkteve me teknologji të mesme dhe të lartë si përqindje e totalit të eksporteve të produkteve

Banka e Shqipërisë, për indikatorin:

- 4.2.2 Eksportet e shërbimeve me intensitet të lartë njohurish si përqindje e totalit të eksporteve të shërbimeve

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë/ Ministria e Bujqësisë / Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore/ Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, për indikatorin :

- 4.3.1 Produktiviteti i burimeve

Agjencia Kombëtare e Mjedisit, për indikatorin :

- 4.3.2 Produktiviteti i CO2 bazuar në prodhim

Gjatë analizimit të raportit European Innovation Scoreboard 2025 dhe verifikimit të informacionit me INSTAT, është konstatuar se për disa indikatorë, megjithëse INSTAT ka raportuar të dhënat përkatëse brenda afateve të përcaktuara, në raportin përfundimtar të European Innovation Scoreboard 2025 këta indikatorë nuk janë përlllogaritur mbi bazën e vlerave të raportuara nga INSTAT.

Kjo situatë sugjeron se, sipas vlerësimit të *European Innovation Scoreboard*, metodologjia e përdorur nga INSTAT për përlllogaritjen e këtyre indikatorëve nuk konsiderohet plotësisht e përputhshme me metodologjinë e aplikuar nga EIS.

Për sa më sipër, është vlerësuar se në nivel raportimi faktorët kyç që kanë diktuar rezultatet aktuale të performancës së Shqipërisë në European Innovation Scoreboard janë si më poshtë:

- Mungesë raportimi të plotë: Boshllëqe në mbledhjen dhe raportimin e të dhënave statistikore.

- Mospërputhje në metodologji: Mungesa e rakordimit metodologjik të përdorur nga INSTAT me metodologjinë e European Innovation Scoreboard (EIS).

- Mungesë në parashikime ligjore për raportim në fusha interesi të caktuara sidomos lidhur me K&Zh dhe investimet financiare bashkëkohore dhe përkatëse.

3. Masat zbatuese për përmirësimin e situatës ekzistuese të Republikës së Shqipërisë

Plani i Veprimit i hartuar ka për qëllim përmirësimin e renditjes së Shqipërisë në EIS duke identifikuar dhe përshkruar në mënyrë të detajuar të gjitha masat konkrete, ndërhyrjet dhe nismat e nevojshme, përfshirë, por pa u kufizuar, në ndërhyrjet në kuadrin ligjor, politikat sektoriale, masat administrative dhe institucionale.

Për të bashkërenduar punën në këtë drejtim, Plani i Veprimit përcakton prioritetet, detyrat konkrete dhe mekanizmat e koordinimit, me synimin e arritjes së rezultateve të matshme për përmirësimin e renditjes së Shqipërisë dhe kalimin në grupin e “Moderate Innovators” deri në vitin 2027. Masat afatshkurtra prioritare, masat afatmesme konsoliduese, dhe masat afatgjata transformuese janë përmbledhur më poshtë, dhe listuar në mënyrë të detajuar në aneksin shoqërues.

Masat afatshkurtra (Brenda vitit 2026): Ndërhyrje prioritare për raportim dhe strukturim

Masat afatshkurtra synojnë përmirësimin e shpejtë të indikatorëve ku Shqipëria paraqet performancë të ulët ose mungesë matjeje, në përputhje me Objektivin Strategjik 1 të SKSHTI 2023–2030: Forcimi i bazës së kapitalit njerëzor dhe kërkimit shkencor, si dhe me prioritetet horizontale të S3 për inovacion dhe transformim digjital. Indikatorë EIS që duhen adresuar drejtpërdrejt për të përmbushur masat afatshkurtra janë:

- 1.1.1, 1.1.3 – Burimet Njerëzore
- 1.3.1, 1.3.2 – Digjitalizimi
- 2.1.1 – Financë dhe mbështetje
- 2.3.1, 2.3.2 – Investime në Teknologjinë e Informacionit

Fokusi i masave:

- Përmirësimi i kuadrit ligjor për rrjetet e shpejtësisë së lartë/transpozimi i Rregullores së BE për Infrastrukturën Gigabit dhe investimi për mbulimin e zonave të bardha.

- Rritje e financimit publik për kërkimin shkencor, doktoraturat STEM dhe publikimet ndërkombëtare (SKSHTI – Programet Kombëtare të Kërkimit).

- Vendosje e instrumenteve fillestare të mbështetjes për inovacionin në biznese (grante për inovacion, kuponë digjitale, mbështetje për cloud computing), në linjë me S3 – transformimi digjital i NVM-ve.

- Zgjerim i formimit profesional dhe certifikimeve në aftësi digjitale dhe ICT, në përputhje me SKSHTI – zhvillimi i kapitalit njerëzor.

Masat afatmesme (2026–2028) Konsolidimi i ekosistemit të inovacionit dhe ndërkombëtarizimi

Masat afatmesme synojnë ndërtimin dhe konsolidimin e një ekosistemi funksional të inovacionit, duke forcuar lidhjet mes kërkimit shkencor, arsimit të lartë dhe sektorit privat, në përputhje me Objektivin Strategjik 2 të SKSHTI 2023–2030: Rritja e ndikimit të kërkimit dhe inovacionit në ekonomi, si dhe me prioritetet tematike të S3. Indikatorë EIS që duhen adresuar drejtpërdrejt për të përmbushur masat afatmesme janë:

- 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 – Sisteme kërkimore tërheqëse
- 3.1.1, 3.1.2 – Inovatorët
- 3.2.1, 3.2.2 – Bashkëpunimet
- 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3 – Pasuritë intelektuale

Fokusi i masave:

- Forcimi i bashkëpunimit publik–privat në kërkim dhe inovacion, përmes projekteve të përbashkëta, publikimeve dhe transferimit të teknologjisë (SKSHTI – ndërlidhja kërkim–industri).

- Mbështetje për ndërkombëtarizimin e rezultateve kërkimore dhe produkteve inovative, përfshirë pjesëmarrjen në Horizon Europe, COST, Erasmus+, në linjë me S3 – orientimi drejt tregjeve ndërkombëtare.

- Forcimi i kapaciteteve për pronësinë intelektuale (patenta, marka, dizajn), në përputhje me SKSHTI – valorizimi i njohurive.

Masat afatgjata (2028–2030) Transformimi strukturor dhe qëndrueshmëria e sistemit të inovacionit

Masat afatgjata synojnë transformimin strukturor të sistemit kombëtar të inovacionit, duke siguruar që përmirësimet në EIS të jenë të qëndrueshme dhe të lidhura drejtpërdrejt me zhvillimin ekonomik dhe konkurrueshmërinë afatgjatë, në përputhje me Objektivin Strategjik 3 të SKSHTI 2023–2030 dhe vizionin afatgjatë të S3. Indikatorë EIS që duhen adresuar drejtpërdrejt për të përmbushur masat afatgjata janë:

- 4.3.1, 4.3.2 – Produktiviteti i burimeve dhe i punës

Fokusi i masave:

- Integrimi i inovacionit, dixhitalizimit dhe teknologjive të gjelbra në ekonomi, duke kontribuar në rritjen e produktivitetit të burimeve dhe punës (S3 – tranzicioni i gjelbër dhe digjital).

Aneksi 2 – Tabela e Plan Veprimit

Plan Veprimi për përmirësimin e renditjes së Shqipërisë European Innovation Board (EIS)

Shtylla	Komponentët	Indikatorët	Masat	Institucionet Përgjegjëse	Afati kohor i masës
Kushtet kuadër	Burimet njerëzore	1.1.1 Numri i doktorëve të rinj në shkencë, teknologji, inxhinieri dhe matematikë për 1000 banorë të moshës 25–34 vjeç	M1. Të përmirësohen aktet normative lidhur me përcaktimin e fushave prioritare të kërkimit shkencor.	AKKSHI	2030
			M2. Të prioritarizohet financimi në kuadër të Programit të Doktoratës i platformave doktorale në fushat STEM.	AKKSHI	2026 e në vazhdim
			M3. Të prioritarizohet financimi në kuadër të Programeve Kombëtare i projektpropozimeve në fushat STEM.	AKKSHI	Realizohet në cdo thirrje vjetore për aplikime të AKKSHI me vendim të Bordit të Administrimit
			M4. Të prioritarizohet financimi nga AKKSHI në kuadër të PIKSH, të infrastrukturave kërkimore - shkencore që i takojnë fushave	AKKSHI	Realizohet në cdo thirrje vjetore për aplikime të AKKSHI me vendim të Bordit të Administrimit.

			STEM.		
			M5. Të mbilidhet Këshilli Kombëtar i Shkencës me qëllim përcaktimin e fushave prioritare.	Ministria e Arsimit	25/02/2026
		1.1.2 Përqindja e popullsisë 25–34 vjeç me diplomë universitare	M1. Të rritet shumëllojshmëria e programeve akademike në vend nëpërmjet ndërkombëtarizimit të programeve universitare. Të paktën 3 marrëveshje të reja me universitete ndërkombëtare me diploma të dyfishta ose bashkëpunime të ngjashme.	Ministria e Arsimit	2030
			M2. Të profilizohen Institucionet e Arsimit të Lartë sipas fushave. Të paktën 3 profilizime.	Ministria e Arsimit	2030
		1.1.3 Përqindja e popullsisë 25–64 vjeç që ndjek mësim gjatë gjithë jetës	M1. Të rritet në 20% numri i punëkërkesve të papunë të regjistruar në databazën e AKPA që trajtohen me kurse të formimit profesional.	AKPA	Q4 2026
			M2. Të krijohen qendra shumëfunktionale në funksion të rritjes së numrit të ofruesve publik dhe shtrirjes territoriale të trajnimeve profesionale.	AKPA	Q2 2027
Kushtet kuadër	Sisteme kërkimore tërheqëse	1.2.1 Numri i publikimeve shkencore me bashkëautorë ndërkombëtarë për 1 milion banorë	M1. Të ngrihen dhe forcohen qendrat kombëtare shkencore të ekselencës që integrojnë studiuues dhe burime kërkimore në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.	AKKSHI	2026- 2030
			M2. Të krijohen rrjete të kërkuesve shkencorë brenda dhe jashtë Shqipërisë.	AKKSHI	2030
			M3. Të rritet numri i kërkuesve shqiptarë që kanë përfutur nga programet e shkëmbimit /mobilitetit në kërkim.	AKKSHI	2030
			M4. Të rritet numri i kërkuesve shqiptarë pjesëmarrës në Projektet Ndërkombëtare si Horizon Europe apo	AKKSHI	2030

			network-et si COST.		
		1.2.2 Përqindja e publikimeve që bëjnë pjesë në 10% më të cituarat globalisht, mbi totalin e publikimeve të vendit	M1. Të rritet financimi i programeve kombëtare nga AKKSHI që do të përmirësojë numrin e publikimeve në revista të huaja të indeksuara.	AKKSHI	2030
			M2. Të indeksohen revistat kombëtare që botojnë IAL-të sipas kriterëve të përcaktuara në Urdhërin Nr. 36 date 24.1 2023 "Për miratimin e rregullores për krijimin e regjistrit shtetëror të revistave shkencore që botohen në Republikën e Shqipërisë", për kategoritë e revistave brenda vendit.	AKKSHI	
		1.2.3 Përqindja e studentëve të huaj të doktoraturës ndaj totalit të doktorantëve në vend	M1. Të rritet bashkëpunimi me universitetet e huaja me fokus ndërkombëtarizimin.	Ministria e Arsimit	2030
Kushtet kuadër	Digjitalizimi	1.3.1 Numri i familjeve që përdorin internet fikst me shpejtësi të paktën 100 Mb/s	M1. Të përmirësohet kuadri ligjor për rrjetet e shpejtësisë së lartë/transpozimi i Rregullores së BE për Infrastrukturën Gigabit (GIA act)	MIE	2026
			M2. Të investohet për mbulimin e zonave të bardha.	MIE	2026-2030
		1.3.2 Përqindja e individëve (mosha 16–74) me aftësi digjitale mbi nivelin bazë	M1. Të arrihet certifikimi i 2000 personave në vit përmes kursit Aftësi Digjitale të ofruar nga qendrat publike të formimit profesional.	AKPA	Q4 2026
Investimet	Financë dhe mbështetje	2.1.1 Shpenzimet për K&Zh në sektorin qeveritar dhe universitar (si % e PBB)	M1. Të rritet fondi i financimit nga buxheti i shtetit për programet kombëtare (PKKZH, PTI, PD, PIKSH_ dhe ato ndërkombëtare, të menaxhuara nga AKKSHI. Parashikuar në PBA.	AKKSHI	Maksimumi do të arrihet në vitin 2030 sipas parashikimeve të SKSHTI 2023-2030

Investimet	Investime në Teknologjinë e Informacionit	2.3.1 Cloud Computing	M1. Të modernizohen sistemet qeveritare, duke u mbështetur në teknologjitë e ofruara nga platforma cloud.	AKSHI	
		2.3.2 Përqindja e të punësuarve që janë specialistë në TIK	M1. Të vijohet me zbatimin e programit të Kodimit si një mundësi për të rritur numrin e personave të kualifikuar dhe të punësuar në sektorin e teknologjisë së informacionit.	AKPA	Q4 2026
Aktivitetet inovative	Inovatorët	3.1.1 Përqindja e NVM-ve që kanë prezantuar produkte të reja ose të përmirësuara për tregun ose për vetë kompaninë	M1. Të rritet përqindja e buxhetit të dedikuar për aktivitete R&D dhe testim tregu për NVM-të.	AIDA	
			M2. Të ofrohet asistencë teknike (mentorim, konsulencë dizajni, zhvillim produkti, standardizim dhe certifikim), veçanërisht për NVM-të me kapacitete të kufizuara inovative.	AIDA	
		3.1.2 Përqindja e NVM-ve që kanë futur risi në procese (prodhim, menaxhim, logjistikë, etj.)	M1. Të organizohen trajnime, punëtori dhe fushata informuese për përfitimet e inovacionit në procese.	AIDA	
			M2. Të ofrohen guida praktike dhe shembuj të suksesshëm për aplikimin e risive në prodhim, menaxhim dhe logjistikë.	AIDA	
Aktivitetet inovative	Bashkëpunimet	3.2.1 NVM që kanë bashkëpunuar për inovacion me biznese ose institucione (si % e NMV)	M1. Të rritet fondi i financimit nga buxheti i shtetit për programin kombëtar PTI (projekte kërkimore inovative dedikuar partneritetit IAL me biznes), PKKZH (projekte shkencore ku IAL mund të bashkëpunojnë me biznese) apo projekte ndërkombëtare (Horizon Europe, EUREKA, etj) të menaxhuar nga AKKSHI. Parashikuar në PBA.	AKKSHI	2025-2027

			M2. Të krijohen skema novatore për bashkëfinancimin e programeve të kërkimit shkencor që forcojnë bashkëpunimin me sektorin e biznesit për zgjidhjen e sfidave aktuale shoqërore.	AKKSHI	Parashikuar në SKSHTI 2023 - 2030 të realizohen gradualisht, me trend rritës, deri në 2030.
			M3. Të informohen dhe njihen të gjithë grupet e interesit me mekanizmat dhe instrumentet e financimit.	AKKSHI	Parashikuar në SKSHTI 2023 - 2030 të realizohen gradualisht, me trend rritës, deri në 2030.
			M4. Të promovohen modelet e kërkimit shkencor me pjesëmarrjen e projekteve të përbashkëta (Quadruple Helix Model).	AKKSHI	Parashikuar në SKSHTI 2023 - 2030 të realizohen gradualisht, me trend rritës, deri në 2030.
			M5. Të forcohen kapacitetet e IAL-ve dhe përfaqësuesve të biznesit për shkrim dhe menaxhim projektsh të përbashkëta.	AKKSHI	Parashikuar në SKSHTI 2023 - 2030 të realizohen gradualisht, me trend rritës, deri në 2030.
			M6. Të fuqizohen kapacitetet e strukturave të vlerësimit të projekteve të kërkimit shkencor me qëllim përfaqësimin e biznesit në këto struktura.	AKKSHI	Parashikuar në SKSHTI 2023 - 2030 të realizohen gradualisht, me trend rritës, deri në 2030.
		3.2.2 Numri i publikimeve të përbashkëta kërkimore midis sektorit publik dhe privat per çdo 1 milion banorë	M1. Të rritet fondi i financimit nga buxheti i shtetit per programin kombetar PTI (projekte ne partneritet IAL me biznes) te menaxhuar nga AKKSHI. Parashikuar ne PBA.	AKKSHI	Parashikuar në PBA per AKKSHI.
			M2. Të rritet bashkëpunimi ndërmjet institucioneve të arsimit të lartë, institucioneve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, sektorit të biznesit dhe shoqërisë civile, nëpërmjet zgjerimit të kërkimit dhe zhvillimit të projekteve të përbashkëta (Quadruple Helix Model).	AKKSHI	Deri në 2030

			M3. Të krijohen skema novatore për bashkëfinancimin e programeve të kërkimit shkencor që forcojnë bashkëpunimin me sektorin e biznesit për zgjidhjen e sfidave aktuale shoqërore.	AKKSHI	
			M4. Të fuqizohen kapacitetet e strukturave të vlerësimit të projekteve të kërkimit shkencor me qëllim përfaqësimit e biznesit në këto struktura.	AKKSHI	
Aktivitetet inovative	Pasuritë Intelektuale	3.3.1 Numri i aplikimeve për patenta ndërkombëtare (PCT) për çdo miliard PBB në PPS	M1. Të bashkëpunohet me universitetet dhe qendrat e kërkimit M1.1 Të trajnohen shpikësit në lidhje me mënyren e hartimit të një aplikimi për patentë për shpikje,(përshkrimi i patentës, pretendimet, abstrakti dhe vizatimet) M1.2 Të trajnohen shpikësit për të përdorur rregjistrat ndërkombëtare të shpikjeve në mënyrë për të evituar punën e dyfishtë si dhe për t'u informuar për arritjet në fushën ku ato janë të interesuar. M1.3 Të trajnohen aplikantët për patentë në lidhje me rrugët më efikase që duhet të ndjekin për të mbrojtur shpikjet e tyre. M1.4 Të furnizohen me materiale informuese nga DPPI të këndeve të informacionit për IP në universitetet teknike dhe bujqësore. M1.5 Të përfshihen module të IP në kurrikula M1.6 Të ofrohet mbështetje për integrimin e lëndëve të pronësisë industriale në fakultete.	DPPI	2026/2027

			M2. Të mundësohet shërbimi “IP HELP DESK” në DPPI. M2.1 Të jepet këshillim falas mbi hapat proceduralë për regjistrimin e patentave. M2.2 Të jepen udhëzime individual për hartimin e aplikimeve për patentë dhe dokumentacion teknik. M2.3 Të ofrohet orientim drejt tregjeve ndërkombëtare.	DPPI	2026/2027
			M3. Të ofrohen stimuj për aplikantë të rinj, ulje të përkohshme tarifash për studentët, startup-et dhe shpikësit individualë.	DPPI	2026/2027
			M4. Të promovohen sukseset kombëtare nëpërmjet pulbikimit të historive të suksesit të shpikësve që kanë marrë patentë dhe të bizneseve që përdorin patenta për shpikje.	DPPI	2026/2027
		3.3.2 Numri i aplikimeve për marka tregtare për çdo miliard PBB në PPS	M1. Të informohen dhe ndërgjegjësohen bizneset. M1.1 Të organizohen fushata kombëtare informuese dhe ndërgjegjëse sipas grupeve. M1.2 Të zhvillohen tryeza të rrumbullakta me bizneset në qytetet kryesore për të shpjeguar rëndësinë dhe të drejtat që burojnë nga regjistrimi i markave tregtare dhe informim për rolin e markave në eksport dhe konkurrueshmëri. M1.3 Të përdoren rrjetet sociale për informim përmes videove të shkurtra, materialeve mediatike dhe intervistave. M1.4 Të vendoset një material informues në e-albania në lidhje me të drejtat dhe rëndësinë e regjistrimit të markës në momentin e aplikimit për	DPPI	2026/2027

			regjistrimin e një biznesi. M1.5 Të publikohen historitë e suksesit të bizneseve që kanë rritur shitjet përmes markave të regjistruara.		
			M2. Të forcohen kapacitetet e DPPI M2.1 Të zhvillohen trajnime të specializuara te stafit të DPPI nga WIPO, EUIPO dhe zyrat homologe. M2.2 Të hartohet udhërrëfyesi i markave për Standardizimin e procesit të ekzaminimit.	DPPI	2026/2027
			M3. Të mundësohet shërbimi “IP HELP DESK” i DPPI. M3.1 Të ofrohet këshillim falas mbi hapat proceduralë për regjistrimin e markave. M3.2 Të jepen udhëzime individuale për hartimin e aplikimeve për regjistrimin e markës. M3.3 Të ofrohet orientim drejt tregjeve ndërkombëtare.	DPPI	2026/2027

		3.3.3 Numri i aplikimeve për dizajne industriale për çdo miliard PBB në PPS	M1. Të informohet dhe ndërgjegjësohet publiku. M1.1. Të organizohen fushata kombëtare informuese dhe ndërgjegjësuere në lidhje me rëndësinë e mbrojtjes së një disenoje industriale dhe të drejtave që burojnë nga regjistrimi. M1.2 Të organizohen aktivitete në bizneset me potencial të mundshëm për diseno industriale në qytetet kryesore për të shpjeguar rëndësinë e dizenjove industriale. M1.3 Të përdoren rrjetet sociale, për informim nëpërmjet videove të shkurtra, materialeve mediatike dhe intervistave. M1.4 Të publikohen historitë e suksesit të bizneseve që kanë rritur shitjet përmes disenjove të regjistruara dhe dizenjuesve me krijime të mbrojtura.	DPPI	2026/2027
			M2. Të forcohen kapacitetet e DPPI M2.1 Të zhvillohen trajnime të stafit të DPPI nga WIPO, EUIPO dhe zyrat homologe. M2.2 Të hartohen manualët e ekzaminimit për standardizimin e procedurave të ekzaminimit.	DPPI	2026/2027
			M3. Të mundësohet shërbimi “IP HELP DESK” i DPPI. M3.1 Të jepet këshillim falas mbi hapat proceduralë për regjistrimin e disenjove. M3.2 Të ofrohen udhëzime individuale për hartimin e aplikimeve për diseno industriale. M3.3 Të jepet orientim drejt tregjeve ndërkombëtare.	DPPI	2026/2035

Ndikimet	Produktiviteti i burimeve dhe i punës	4.3.1 Produktiviteti i burimeve	M1. Trajnime për NVM-të për zgjerimin e kapacitetit të zinxhirit lokal të furnizimit dhe tregut të shërbimeve për demonstrimin e teknologjive të energjisë së rinovueshme (transferimi i teknologjisë, zhvilluesit e projekteve, instalimi, operimi dhe mirëmbajtja, ofruesit e shërbimeve etj.)	Operatorët e industrisë joushqimore; Agjencia për Eficiencën e Energjisë	2026 e në vazhdim
			M2. Zhvillimi i platformave të pjesëmarrjes për promovimin (ndërgjegjësimin), zhvillimin dhe zbatimin e aplikimeve të energjisë së rinovueshme në shkallë të vogël	Operatorët e industrisë joushqimore; Agjencia për Eficiencën e Energjisë	2026 e në vazhdim
		4.3.2 Produktiviteti i CO2 bazuar në prodhim	M1. Përdorimi i automjeteve me eficiencë energjie	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë; Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor; shoqëritë operatore të transportit ndërqytetës me autobusë; agjencitë e udhëtimit. Autoriteti Rrugor Shqiptar; Agjencia për mbështetjen e vetëqeverisjes vendore/Bashkitë	Brenda vitit 2026
			M2. Reduktimi i nevojave për lëvizshmërinë dhe distancave me anë të planifikimit të integruar	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë; Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor; shoqëritë operatore të transportit ndërqytetës me autobusë; agjencitë e udhëtimit. Autoriteti Rrugor Shqiptar; Agjencia për mbështetjen e vetëqeverisjes vendore/Bashkitë	Brenda vitit 2026

			M3. Integrimi i sistemit të transportit të mallrave me rrjetet e BE-së (sistemet e transportit të mallrave të BE-së)	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë; portet detare shqiptare, Autoriteti Kombëtar i Sigurisë Hekurudhore, doganat shqiptare, Autoriteti Rrugor Shqiptar	Brenda vitit 2028
			M4. Hartimi, botimi dhe shpërndarja e Kodit të Praktikave të Mira Bujqësore	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	2026 e në vazhdim
			M5. Trajnimi i fermerëve për zbatimin e Kodit të PMB-së	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	2026 e në vazhdim
			M6. Instalimi i impianteve të thithjes së metanit në vendgrumbullime	Bashkitë	Nga viti 2026 e në vazhdim brenda vitit 2035
			M7. Informimi i institucioneve financiare vendase lidhur me energjinë e rinovueshme	Operatorët e industrisë joushqimore; Agjencia për Eficiencën e Energjisë	2026 e në vazhdim